

1. Keskkonnakaitsetaotlus

Taotlus

Taotluse number	T-KL/1033882-3
Taotluse liik	Keskkonnaloa taotlus
Loa registrinumber	Rapm-104
Loa liik	Keskkonnaluba

Taotleja andmed

Registrikood / Isikukood	10111516
Ärinimi / Nimi	aktsiaselts KIIRKANDUR

Tegevuse ülevaade

Taotluse kokkuvõtlikult sõnastatud sisu	Taotlusel on täidetud õhu eriosa tabelid, et taotleda käitisel õhusaasteluba, mis on seaduses sätestatud künniskoguste kohaselt vajalik. Lisaks õhu osale soovime muuta kõrvaltingimust nr 5 järgmiselt: 5. Karjääri lubatud tööaeg on esmaspäevast reedeni (v.a riigipühad) kell 07:00-19:00. Puur- ja lõhketööd ning toodangu väljavedu on lubatud esmaspäevast reedeni (v.a riigipühad) kell 08.00-17.00. Kokkuleppel kohaliku omavalitsusega võib vajadusel töötamise kellaaegu ajutiselt muuta. Muude keskkonnaloa andmete muutmist jätmete ja maapõue osas ei ole taotleta.
Parandustaotluse selgitus	Korrigeeritud taotlust vastavalt Keskkonnaameti 13.07.2026. a kirjale nr DM-136994-4 ja Keskkonnaameti 13.08.2026. kirjale nr DM-136994-7. Mõra modelleerimisel on võetud arvesse materjali väljavedu ja täpsustatud leevendusmeetmeid (täiendatud vormi 5.4.12). Alates 20.04.2026 kehtiva atmosfääriõhu kaitse seaduse § 56 lg 2¹ kohaselt kohaldatakse mõra sihtväärtust müratundliku ala planeeringu koostamisel juhul, kui planeeringuga muudetakse maakasutuse juhtotstarvet ja planeeringualal ei ole mõra sihtväärtus ületatud. Seega ei tulene kehtivast regulatsioonist, et II kategooria mõra sihtväärtust tuleb automaatselt kohaldada olemasoleva tegevuse keskkonnaloa muutmise menetluses üksnes seetõttu, et lähikinnistud on üldplaneeringu kohaselt elamumaa.
Tegevuse kirjeldus, iseloomustus, eesmärk ja põhjendus	Põhitegevusalaks on maavara kaevandamine, mille käigus väljutatakse saasteained välisõhku.
Tegevusega kaasnedavad võivate keskkonnahäiringute (lõhn, müra, vibratsioon, tolm jne) kirjeldus	Tegevusega kaasnevad keskkonnahäiringud on väljatoodud varasemas kaevandamisloa taotluse seletuskirjas ja keskkonnamõju on hinnatud ning Sutlema III lubjakivikarjääri KMH aruanne on heaks kiidetud Keskkonnaameti 17.08.2011 kirjaga nr HJR 6-7/11/6443-7. Sutlema I ja II mäeeraldistel tegevus väheneb või kaob proportsionaalselt Sutlema III peal suurenemisega, seetõttu pole koosmõju ümbritsevate heiteallikatega arvestatud.

Käitis/tegevuskoht

Nimetus	Sutlema lubjakivimaardla Sutlema III lubjakivikarjäär
Aadress	Lümandu karjäär, Lümandu küla, Kohila vald, Rapla maakond
Territoriaalkood	4681
Katastritunnus(ed)	31701:001:1351
Objekti L-EST97 koordinaadid	X: 6559761, Y: 534651
Käitise territoorium	Ruumikuju: 1 lahustükk. Puudutatud katastriüksus: Lümandu karjäär (31701:001:1351).
Loa taotletav kehtivusaeg	Tähtajaline
Kehtivus aastates	
Alates	
Kuni	02.09.2043

Puudutatud kohalikud omavalitsused

KOV nimi	KOV EHAK kood
Kohila vald, Rapla maakond	0317

5.1. Heiteallikad

Heiteallikas					Väljuvate gaaside parameetrid			Tegevusala, tehnoloogiaprotsess, seade	
Heiteallika keskkonnaregistri kood	Nr plaanil või kaardil	Nimetus	L-EST97 koordinaadid	Ava läbi-mõõt, m	Väljumis-kõrgus, m	Joon-kiirus, m/s	Tempera-tuur, °C	SNAP kood	Lisategevuse SNAP kood
	1	Puurimine	X: 6559825, Y: 534730	0.05	1	5	10	040623 - Töötlemine puidu-, paberi-, toiduainete jne tööstuses - pealmaakaevandamine (v.a tahkete fossiilkütuste kaevandamine)	
	2	Lõhkamine	X: 6559795, Y: 534735 X: 6559815, Y: 534785				10	040623 - Töötlemine puidu-, paberi-, toiduainete jne tööstuses - pealmaakaevandamine (v.a tahkete fossiilkütuste kaevandamine)	
	3	Purustus-sorteerimissõlm I (purustamine, sõelumine, laadimine)	X: 6559868, Y: 534550 X: 6559898, Y: 534600				10	040623 - Töötlemine puidu-, paberi-, toiduainete jne tööstuses - pealmaakaevandamine (v.a tahkete fossiilkütuste kaevandamine)	
	4	Purustus-sorteerimissõlm II (purustamine, sõelumine, laadimine)	X: 6559629, Y: 534707 X: 6559659, Y: 534757				10	040623 - Töötlemine puidu-, paberi-, toiduainete jne tööstuses - pealmaakaevandamine (v.a tahkete fossiilkütuste kaevandamine)	
	5	Purustus-sorteerimissõlm III (purustamine, sõelumine, laadimine)	X: 6559784, Y: 535254 X: 6559812, Y: 535304				10	040623 - Töötlemine puidu-, paberi-, toiduainete jne tööstuses - pealmaakaevandamine (v.a tahkete fossiilkütuste kaevandamine)	

5.2. Käitise kategooria

Nende tegevusalade EMTAK koodid, millele luba taotled	
08111 - Dekoratiivkivi, lubjakivi, kipsi, kiltkivi ja muu kivi kaevandamine	
Põletusseade	Ei
Keskmise võimsusega põletusseade	Ei

Suure võimsusega põletusseade	Ei
Orgaaniliste lahustite (kaasa arvatud kemikaalides sisalduvate lahustite) kasutamine	Ei
Naftasaaduste, muude mootori- või vedelkütuste, kütusekomponentide või kütusesarnaste toodete laadimine (terminal või tankla)	Ei
Seakasvatus	Ei
Veisekasvatus	Ei
Kodulinnukasvatus	Ei
E-PRTR registri kohustuslane	Ei
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi kohustuslane	Ei

5.4.1. Üldandmed

Lubatud heitkoguste projekti koostaja

Nimi	Inseneribüroo STEIGER OÜ
Registrikood/isikukood	11206437
Postiaadress	Männiku tee 104/1
Telefon	53314567
E-posti aadress	priit@steiger.ee

Sissejuhatus

Viited õigusaktidele, juhendmaterjalidele ja kasutatud kirjandusele	- Atmosfääriõhu kaitse seadus; - Keskkonnaministri 23.10.2019. a määrus nr 56 "Keskkonnanaloo taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanaloo taotluse ja loa andmekoosseis"; - Keskkonnaministri 14.12.2016 määrus nr 67 "Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba"; - Keskkonnaministri 27.12.2016 määrus nr 75 "Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamiskiirid"; - Keskkonnaministri 27.12.2016 määrus nr 84 "Õhukvaliteedi hindamise kord"; - Keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 "Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid"; - AP, Fifth Edition Compilation of Air Pollutant Emission Factors, Volume 1: Stationary Point and Area Sources. 11.9. Western Surface Coal Mining; - Environment Canada, Pits and Quarries Reporting Guide; - Tomberg, T. Lõhketööd. Tallinna Tehnikaülikool, Mäeinstituut, Tallinn 1998; - AP, Fifth Edition Compilation of Air Pollutant Emission Factors, Volume 1: Stationary Point and Area Sources. 13.2.4 Aggregate Handling and Storage Piles; - AP, Fifth Edition Compilation of Air Pollutant Emission Factors, Volume 1: Stationary Point and Area Sources. 11.19.2 Crushed Stone Processing and Pulverized Mineral Processing. - Keskkonnaamet. 2025. Eestis enamlevinud maavarade (liiv, kruus, dolokivi, lubjakivi) kaevandamisel ja töötlemisel välisõhu saasteainete heitkoguste arvutamise metoodiline juhend.
Tehnoloogilised kaardid	Lisa 1: Sutlema_III_plokkskeem.png
Lähteandmed, mille alusel on esitatud tootmismahd, kütusekulu ja muud andmed	Lähteandmed pärinevad kehtivast maavara kaevandamise loast ja sellega seotud materjalidest (leitavad taotluse 6. osast) ning arendajalt saadud informatsioonist.

Käitise asukoha kirjeldus

Käitise asukoha kirjelduses esitatakse heiteallika(te) asukoha kirjeldus	Taotletav Sutlema III lubjakivikarjäär asub Rapla maakonnas Kohila vallas Lümandu külas, jäädes riigimandisse kuuluvale, Kliimaministeeriumi poolt valitsetavale, Lümandu karjääri (tunnus 31701:001:1351, mäetööstusmaa 100%) kinnistule, mille volitatud asutus on Maa- ja Ruumiamet. Taotletava mäeeraldise teenindusmaa pindala on 66,18 ha, sh mäeeraldis pindalaga 57,97 ha. Lähimate majapidamiste õuealad jäävad taotletava mäeeraldise teenindusmaa välipiirist ~165 m kaugusele kirdesse Tammetõru (tunnus 31701:001:2280) ja ~300 m kaugusele lõunasse Kõrgemaa (tunnus 31701:001:0365) kinnistule. Tegemist on aktiivse mäeeraldisega, kus toimub lubjakivi kaevandamine, külgnedes ühtlasti ka aktiivsete Sutlema ja Sutlema II lubjakivikarjääridega. Lubjakivi kaevandamisel ja selle töötlemisel (purustamine, sõelumine) käitise territooriumil on arvestatud järgmiste heiteallikatega: 1) lõhkeaukude puurimine (heiteallikas 1); 2) lõhkamine (heiteallikas 2); 3) lubjakivi purustamine/sõelumine purustus-sorterimissõlmes ja laadimistööd (heiteallikas 3, 4 ja 5). Heiteallikate asukoht karjääris muutub vastavalt mäetööde arengule, kuid need jäävad käitise piiridesse.
Käitise asukoha kaart sobivas, kuid mitte väiksemas kui 1:20 000 mõõtkavas	Lisa 2: Joonis_1._Sutlema_III_kaitise_asukoha_kart.pdf
Heiteallikate asendiplaan või koordinaatidega skeem, kuid mitte väiksemas kui 1:5000 mõõtkavas	Lisa 3: Joonis_2._Sutlema_III_kaitise_asendiplaan.pdf
Saasteainete hajumistingimusi mõjutavad olulised geograafilised ja tehnogeensed objektid	Olulised geograafilised (maapinna asukohast ja reljeefist tulenevad) ja tehnogeensed (infrastruktuuri jm rajatised) objektid, mis mõjutaksid oluliselt saasteainete hajumistingimusi, taotletava käitise lähipiirkonnas (kuni 500 m kaugusel tootmisterritooriumi piirist) puuduvad.

Ilmastikutingimuste iseloomustus

Heiteallikale kõige lähemaks Riigi Ilmateenistuse vaatlusjaamaks on Kuusiku meteoroloogiajaam. Perioodi 2020 - 2025 keskmised meteoroloogilised andmed on toodud alljärgnevalt:

- II kvartali kuu keskmine õhutemperatuur: 10,7 C
- III kvartali kuu keskmine õhutemperatuur: 15,7 C
- Aastate keskmine õhutemperatuur: 7,1 C
- Aastate keskmine tuule kiirus: 2,9 m/s
- Aastate keskmine sademete summa: 666 mm

Tuulteroos, fail	Lisa 4: Kuusiku_2025_tuulteroos.PNG
------------------	-------------------------------------

Saasteainete heitkoguste määramise kirjeldus

Saasteainete heitkoguste mõõtmistulemused, mis on aluseks heitkoguste määramisel ja mõõtepunktide kirjeldus

Puuduvad

Arvutusmetoodikad, mis on aluseks heitkoguste määramisel

- AP, Fifth Edition Compilation of Air Pollutant Emission Factors, Volume 1: Stationary Point and Area Sources. 11.9. Western Surface Coal Mining (<https://www3.epa.gov/ttn/chief/ap42/ch11/final/c11s09.pdf>)
- Environment Canada Pits and Quarries Reporting Guide (https://www.canada.ca/en/environment-climatechange/services/nationalpollutant-releaseinventory/report/pits-quarries-guide.html#s8_8)
- AP, Fifth Edition Compilation of Air Pollutant Emission Factors, Volume 1: Stationary Point and Area Sources. 13.2.4 Aggregate Handling and Storage Piles (<http://www.epa.gov/ttn/chief/ap42/ch13/final/c13s0204.pdf>)
- AP, Fifth Edition Compilation of Air Pollutant Emission Factors, Volume 1: Stationary Point and Area Sources. 11.19.2 Crushed Stone Processing and Pulverized Mineral Processing (<http://www.epa.gov/ttn/chief/ap42/ch11/final/c11s1902.pdf>)
- Keskkonnaamet. 2025. Eestis enamlevinud maavarade (liiv, kruus, dolokivi, lubjakivi) kaevandamisel ja töötlemisel välisõhu saasteainete heitkoguste arvutamise metoodiline juhend.

Arvutuskäik iga saasteaine kohta juhul, kui kasutatakse arvutusmetoodikat

Manusena on lisatud heiteallikate saasteainete heite arvutuskäigud.

Arvestades purustus-sorteerimissõlmede töötamiseks vajalikke tööprotsesside iseloomu (kaevise laadimine ekskavaatoriga, purusti ja sõeluri jadamise paiknemine, valmistoodangu laadimine laaduriga) ning nende kõrvuti paiknemist, on nii laadimistööd kui ka purustamist ja sõelumist ühe sõlme raames käsitletud ühtse heiteallikana.

Manused	Lisa 5: KOTKAS_arvutuskäik_Sutlema_III__06.2026_.asice
---------	--

5.4.5. Saasteainete püüdeseadmed ja heite vähendamise tehnoloogiaseadmed

Heiteallikas	Püüdesead		Püüdeseadme töökorras oleku kontroll ja sagedus	Püütav saasteaine				
	Nimetus, tüüp	Arv		CAS nr	Nimetus	Projekteeritud puhastusaste	Puhastusastme ühik	Muu ühik
Puurimine (1)	Tekstiilfiltrid	12	Pole vajalik, sest filtreid hooldatakse perioodiliselt, mis tagab nende töö efektiivsuse.	PM-sum	Osakesed	99.5	%	
				PM10	Peened osakesed (PM10)	99.5	%	
				PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	99.5	%	

Muud heite vähendamise meetmed	Purustus-sorteerimissõlmest ja killustiku laadimisega kaasneva tolmu minimiseerimiseks tuleks kuival perioodil materjali ja laoplatse niisutada vastavalt vajadusele.
--------------------------------	---

5.4.6. Heiteallikate prognoositav tööaja dünaamika

Heiteallikas	Puurimine (1)
Koormus	Tööstus üks vahetus E-R
Lisainfo heiteallika tööaja kohta	

Kuude tööaja dünaamika protsentides hetkelisest heitkogusest

Jaanuar	100
Veebruar	100
Märts	100

Aprill	100
Mai	100
Juuni	100
Juuli	100
August	100
September	100
Oktoober	100
November	100
Detsember	100

Päevade tööaja dünaamika protsentides hetkelisest heitkogusest

Kellaaeg	E - R	L	P
00 - 01	0	0	0
01 - 02	0	0	0
02 - 03	0	0	0
03 - 04	0	0	0
04 - 05	0	0	0
05 - 06	0	0	0
06 - 07	0	0	0
07 - 08	0	0	0
08 - 09	0	0	0
09 - 10	100	0	0
10 - 11	100	0	0
11 - 12	100	0	0
12 - 13	100	0	0
13 - 14	100	0	0
14 - 15	0	0	0
15 - 16	0	0	0
16 - 17	0	0	0
17 - 18	0	0	0
18 - 19	0	0	0
19 - 20	0	0	0
20 - 21	0	0	0
21 - 22	0	0	0
22 - 23	0	0	0
23 - 24	0	0	0

Heiteallikas	Lõhkamine (2)
Koormus	Tööstus üks vahetus E-R
Lisainfo heiteallika tööaja kohta	

Kuude tööaja dünaamika protsentides hetkelisest heitkogusest

Jaanuar	100
Veebruar	100
Märts	100
Aprill	100
Mai	100
Juuni	100
Juuli	100
August	100
September	100
Oktoober	100
November	100
Detsember	100

Päevade tööaja dünaamika protsentides hetkelisest heitkogusest

Kellaaeg	E - R	L	P
00 - 01	0	0	0
01 - 02	0	0	0
02 - 03	0	0	0
03 - 04	0	0	0
04 - 05	0	0	0
05 - 06	0	0	0
06 - 07	0	0	0
07 - 08	0	0	0
08 - 09	0	0	0
09 - 10	0	0	0
10 - 11	0	0	0
11 - 12	0	0	0
12 - 13	0	0	0
13 - 14	100	0	0
14 - 15	0	0	0
15 - 16	0	0	0

16 - 17	0	0	0
17 - 18	0	0	0
18 - 19	0	0	0
19 - 20	0	0	0
20 - 21	0	0	0
21 - 22	0	0	0
22 - 23	0	0	0
23 - 24	0	0	0

Heiteallikas	Purustus-sorteerimissõlm I (purustamine, sõelumine, laadimine) (3) Purustus-sorteerimissõlm II (purustamine, sõelumine, laadimine) (4) Purustus-sorteerimissõlm III (purustamine, sõelumine, laadimine) (5)
Koormus	Tööstus üks vahetus E-R
Lisainfo heiteallika tööaja kohta	

Kuude tööaja dünaamika protsentides hetkelisest heitkogusest

Jaanuar	100
Veebruar	100
Märts	100
Aprill	100
Mai	100
Juuni	100
Juuli	100
August	100
September	100
Oktoober	100
November	100
Detsember	100

Päevade tööaja dünaamika protsentides hetkelisest heitkogusest

Kellaaeg	E - R	L	P
00 - 01	0	0	0
01 - 02	0	0	0
02 - 03	0	0	0
03 - 04	0	0	0
04 - 05	0	0	0

05 - 06	0	0	0
06 - 07	0	0	0
07 - 08	100	0	0
08 - 09	100	0	0
09 - 10	100	0	0
10 - 11	100	0	0
11 - 12	100	0	0
12 - 13	100	0	0
13 - 14	100	0	0
14 - 15	100	0	0
15 - 16	100	0	0
16 - 17	100	0	0
17 - 18	100	0	0
18 - 19	100	0	0
19 - 20	0	0	0
20 - 21	0	0	0
21 - 22	0	0	0
22 - 23	0	0	0
23 - 24	0	0	0

5.4.10. Muudest tegevustest välisõhku väljutatud saasteainete heitkogused

Heiteallikas	Välisõhku väljutatud saasteaine						
	CAS nr	Nimetus	Heitkogus				Kanda vormile 5.5
			Hetkeline		Aastas		
			Kogus	Ühik	Kogus	Ühik	
Puurimine (1)	PM-sum	Osakesed	0.004	g/s	0.009	t	Jah
	PM10	Peened osakesed (PM10)	0.002	g/s	0.005	t	Jah
	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	0.002	g/s	0.005	t	Jah
Lõhkamine (2)	PM-sum	Osakesed	1.933	g/s	0.209	t	Jah
	PM10	Peened osakesed (PM10)	1.005	g/s	0.109	t	Jah
	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	0.058	g/s	0.006	t	Jah
	630-08-0	Süsinikmonooksiid	0.708	g/s	0.077	t	Jah
	10102-44-0	Lämmastikdioksiid	0.778	g/s	0.084	t	Jah
Purustus-sorteerimissõlm I (purustamine, sõelumine, laadimine) (3)	PM-sum	Osakesed	0.058	g/s	0.691	t	Jah
	PM10	Peened osakesed (PM10)	0.026	g/s	0.317	t	Jah
	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	0.003	g/s	0.042	t	Jah
Purustus-sorteerimissõlm II (purustamine, sõelumine, laadimine) (4)	PM-sum	Osakesed	0.058	g/s	0.691	t	Jah
	PM10	Peened osakesed (PM10)	0.026	g/s	0.317	t	Jah
	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	0.003	g/s	0.042	t	Jah
Purustus-sorteerimissõlm III (purustamine, sõelumine, laadimine) (5)	PM-sum	Osakesed	0.058	g/s	0.691	t	Jah
	PM10	Peened osakesed (PM10)	0.026	g/s	0.317	t	Jah
	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	0.003	g/s	0.042	t	Jah

Põhjendus andmete edasi mittekandmise kohta tabelisse 5.5	
---	--

5.4.12. Välisõhus leviv müra

Müraallikad

Müraallika nimetus	Müraallika koordinaadid
Purutus-sorteerimissõlm I	X: 6559883, Y: 534575
Purutus-sorteerimissõlm II	X: 6559644, Y: 534732
Purutus-sorteerimissõlm III	X: 6559799, Y: 535279

Mürataseme hinnang

Mõjutatava müratundliku ala kategooria	Kohalduv päevane müra normtase, dBA	Käitise müra päevane tase antud alal, ekvivalenttase LpA,eq,T, dB	Hinnang päevase müra normtasemele vastavuse kohta	Kohalduv öine müra normtase, dBA	Käitise müra öine tase antud alal, ekvivalenttase LpA,eq,T, dB	Hinnang öise müra normtasemele vastavuse kohta
II kategooria	60	51	Vastab	45	0	

Müraallikate kaart koos müratasemega	Lisa 6: Joonis_3._Sutlema_III_toostumura_09.2026.pdf
Mõjutatavad müratundlikud alad	Müratundlikud alad on piirkonnas paiknevate lähimate majapidamiste õuealad (II kategooria).

Müra vähendamise meetmed

Meetmete rakendamise lõpptähtaeg või põhjendus, miks ei ole vaja müra vähendamise meetmeid rakendada	Lähimate majapidamiste õuealadeni ülenormatiivne müratase (>60 dB) ei levi ning kehtestatud piirväärtused on tagatud. Müra modelleerimisel on arvestatud, et purustussõlmed paiknevad karjääris maapinnal (st kaevandamata alal, mitte karjäärisüvendis), ehk modelleerimine näitab müra maksimaalset taset. Tegelikuses paikneb purustussõlm maapinnal ainult katendi väärindamisel. Lubjakivist killustiku tootmisel paiknevad purustussõlmed karjäärisüvendis ja see vähendab müra levikut oluliselt. Purustussõlmed liiguvad karjäärisüvendisse esimesel võimalusel, kui katend väärindatud. Lisaks pole modelleerimisel arvestatud ka kõrghaljastusega. Eeltoodust tulenevalt on mõistlik teha müra mõõtmine esimesel aastal ja kui müratase jääb alla piirväärtuse, pole vaja täiendavaid leevendusmeetmeid. Juhul, kui siiski müratase ületab piirväärtust, on täiendava meetmena müra häiringute leevendamiseks võimalik rajada katendivallid tootmisterritooriumi piirile nendes suundades, kus majapidamised paiknevad.
--	---

5.4.13. Ühel tootmisterritooriumil ja sellest väljaspool paiknevate heiteallikate koosmõju

Heiteallikate numbrid plaanil või kaardil	Saasteaine			Õhukvaliteedi tase					
	CAS nr	Nimetus	Summaarne hetkeline heitkogus	Ühik	Keskmistamisaeg	Õhukvaliteedi piir- või sihtväärtus	Ühik	Maksimaalne arvutuslik õhukvaliteedi tase väljaspool tootmisterritooriumi, ΣC_m	Suhe C_m / Keskmistamisaeg
2	630-08-0	Süsinikmonoksiid	0.708	g/s	8 tundi	10 000	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	87.50	0.009
2	10102-44-0	Lämmastikdioksiid	0.778	g/s	1 tund	200	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	94.70	0.474
					1 aasta	40	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	0.60	0.015
1, 5, 3, 4	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	0.069	g/s	1 aasta	25	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	0.08	0.003
1, 5, 3, 4	PM10	Peened osakesed (PM10)	1.085	g/s	24 tundi	50	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	3.30	0.066
					1 aasta	40	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	0.90	0.022
2	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	0.058	g/s	1 aasta	25	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	0.04	0.002
2	PM10	Peened osakesed (PM10)	1.005	g/s	24 tundi	50	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	2.80	0.056
					1 aasta	40	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	0.70	0.018

Koosmõju kirjeldus	Taotletava käitise heiteallikatest kattuvad ajaliselt puurimine (heiteallikas nr 1) ja purustus-sorteerimissõlmede töö (heiteallikas nr 3, 4 ja 5). Lõhkamise (heiteallikas nr 2) ajal on karjääris tööd peatatud ja koosmõju ei esine.
--------------------	---

5.4.16. Õhukvaliteedi taseme määramise kirjeldus

Õhukvaliteedi taseme määramise kohtade loetelu mõõtmiste korral ja mõõtetulemused

Puuduvad

Välisõhu kvaliteedi taseme määramise hajumisarvutusprogrammid

Airviro

Arvutamiseks valitud meteoosta	
--------------------------------	--

Kasutatud meteoroloogiliste parameetrite loetelu

Automaatselt vastavalt Airviro programmile.

Meteoroloogiliste parameetrite mõõtepunktide asukohad

Riigi Ilmateenistuse Kuusiku meteoroloogiajaam

Viide meteoroloogilise mudeli andmetele

Automaatselt vastavalt Airviro programmile.

Viide kasutatud topograafiliste sisendandmete kohta

Automaatselt vastavalt Airviro programmile.

Fooniandmete kirjeldus (koosmõjusse kaasatavad käitised, seireandmed)

Taotletava käitise lähipiirkonnas (kuni 500 m ulatuses) ei paikne teisi fooniallikaid.

Ümbritseva piirkonna välisõhu kvaliteedi taseme muutumine pärast heiteallika töölerakendamist

Peale heiteallikate töölerakendamist ei muutu ümbritseva piirkonna välisõhu kvaliteedi tase olulisel määral. Saasteainete lubatud kontsentratsioone välisõhus väljaspool tootmisterritooriumi ei ületata.

Mudeldatud hajumisarvutuse kaardid

Saasteainete hajumisarvutuste kaardid on leitavad Airviro moodulist, manusena on lisatud väljavõtted pildidena.

Manused	Lisa 7: Airviro_hajumispildid_Sutlema_III.rar
---------	---

5.4.17. Järeldused ja ettepanekud

Välisõhku väljutatavate saasteainete otsesel mõõtmisel või arvutuslikult saadud õhukvaliteedi taseme maksimaalväärtuste vastavus atmosfääriõhu kaitse seaduse § 47 alusel kehtestatud saasteainete õhukvaliteedi piirväärtustele väljaspool tootmisterritooriumi ja käitist ümbritsevas piirkonnas olevate elumajade juures.	Lähtuvalt Airviro saasteainete hajumisarvutuste tulemustest ei esine taotletava käitise heiteallikate töötamisel ühegi saasteaine lõikes piirväärtuste ületamist väljaspool tootmisterritooriumi.
Müra esinemisel hinnang atmosfääriõhu kaitse seaduse § 56 lõike 4 alusel kehtestatud välisõhus leviva müra normtasemetele vastavuse kohta	Lähimate elumajade õuealadel atmosfääriõhu kaitse seaduse alusel kehtestatud II kategooria tööstusmüra piirväärtust 60 dB ei ületata ning olulist välisõhu kvaliteedi langust ei esine. Õuealadel jäävad müratasemed umbes 50 dB tasemele.

Heiteallikad ja saasteained, mille osakaal on välisõhu saastatuse tekitamises suurim	Suurima osakaaluga saasteainete heitkoguste osas on purustus-sorteerimissõlmede opereerimisega kaasnev osakeste heide.
Ettepanekud õhusaasteloaga kehtestatavate saasteainete heitkoguste kohta ning rakendatavate saasteainete heite, müra ning lõhnaaine esinemise vähendamise meetmete kohta	Kehtestada saasteainete heitkogused vastavalt tabelites 5.5 ja 5.6 toodud väärtusele. Heite vähendamise ja leviku piiramise meetmed: 1. Mäetööde mõju vähendamiseks ei tohiks metsa langetada kohe kogu mäeeraldise ulatuses, vaid vastavalt kaevandamise etappidele järk-järgult. 2. Mäeeraldise kooritavat katendimaterjali saab ladustada vallidena teenindusmaa piirile, et vähendada karjäärialalt välja levivat müra. 3. Killustiku laadimisega kaasneva tolmu minimeerimiseks kuival perioodil tuleb laadimisplatsi niisutada. 3. Hooldada mäemasinaid õigeaegselt.
Ettepanekud välisõhku väljutatavate saasteainete heitkoguste, lõhna, müra ja õhukvaliteedi omaseireks ning seirejaama asukohaks	Õhukvaliteedi ja müra omaseire ei ole vajalik, kuivõrd prognoositavad saasteainete kontsentratsioonid tootmisterritooriumi piiril ja müratase lähimate tundlike objektide (majapidamiste) juures ei ületa kehtestatud piirväärtusi. Seiret (pistelisi mõõtmisi) on võimalik teha vastavalt vajadusele (nt ümberkaudsetelt majapidamistelt kaebuste esinemisel).
Ettepanekud saasteainete heitkoguste vähendamiseks ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise korral	Karjäärisiseste teede ja laoplatside niisutamine.
Informatsioon tegevusega kaasneda võiva muu keskkonnanähäringu kohta keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 3 tähenduses. St et ehk lisaks sellele, et tegevusega võib avalduda ebasoodne mõju eelkõige välisõhule, tuleb LHK projektis märkida (kui asjakohane) muud keskkonnanähäringud, mis võivad konkreetse tegevuse tagajärjel tekkida. Näiteks ebasoodne mõju inimese varale või kultuuripärandile.	Teisi olulisi kavandatava tegevusega kaasnevaid mõjusid ei esine või on need kirjeldatud keskkonnalaota taotluse seletuskirjas.
Muud heite vähendamise meetmed	

5.5. Heiteallikad ning saasteainete aasta ja hetkelised heitkogused heiteallikate kaupa

Heiteallikas	Välisõhku väljutatud saasteaine							Äkkheite keskmine prognoositav kontsentratsioon, mg/Nm³	Kanda vormile 5.6
	CAS nr	Nimetus	Heite liik	Heitkogus					
				Hetkeline		Aastas			
				Kogus	Mõõtühik	Kogus	Mõõtühik		
Lõhkamine (2)	PM-sum	Osakesed	Tavaheide	1.933	g/s	0.209	t		Jah
	PM10	Peened osakesed (PM10)	Tavaheide	1.005	g/s	0.109	t		Jah
	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	Tavaheide	0.058	g/s	0.006	t		Jah
	630-08-0	Süsinikmonooksiid	Tavaheide	0.708	g/s	0.077	t		Jah
	10102-44-0	Lämmastikdioksiid	Tavaheide	0.778	g/s	0.084	t		Jah
Puurimine (1)	PM-sum	Osakesed	Tavaheide	0.004	g/s	0.009	t		Jah
	PM10	Peened osakesed (PM10)	Tavaheide	0.002	g/s	0.005	t		Jah
	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	Tavaheide	0.002	g/s	0.005	t		Jah
Purustus-sorteerimissõlm III (purustamine, sõelumine, laadimine) (5)	PM-sum	Osakesed	Tavaheide	0.058	g/s	0.691	t		Jah
	PM10	Peened osakesed (PM10)	Tavaheide	0.026	g/s	0.317	t		Jah
	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	Tavaheide	0.003	g/s	0.042	t		Jah
Purustus-sorteerimissõlm I (purustamine, sõelumine, laadimine) (3)	PM-sum	Osakesed	Tavaheide	0.058	g/s	0.691	t		Jah
	PM10	Peened osakesed (PM10)	Tavaheide	0.026	g/s	0.317	t		Jah
	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	Tavaheide	0.003	g/s	0.042	t		Jah
Purustus-sorteerimissõlm II (purustamine, sõelumine, laadimine) (4)	PM-sum	Osakesed	Tavaheide	0.058	g/s	0.691	t		Jah
	PM10	Peened osakesed (PM10)	Tavaheide	0.026	g/s	0.317	t		Jah
	PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	Tavaheide	0.003	g/s	0.042	t		Jah

Põhjendus andmete edasi mittekandmise kohta tabelisse 5.6	
---	--

RM on raskmetall. Raskmetallid on järgmised metallid ja poolmetallid ning nende ühendid: plii (Pb), kaadmium (Cd), elavhõbe (Hg), arseen (As), kroom (Cr), vask (Cu), nikkel (Ni), seleen (Se), tsink (Zn), koobalt (Co), vanaadium (V), tallium (Tl), mangaan (Mn), molübdeen (Mo), tina (Sn), baarium (Ba), berüllium (Be), uraan (U).

POSid on püsivad orgaanilised saasteained, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 850/2004 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta lisas 1 nimetatud ained ja benso(a)püreen, benso(b)fluoranteen, benso(k)fluoranteen ning indeno(1,2,3-cd)püreen.

PCDDd/PCDFd on polüklooritud dibenso-p-dioksiinid ja dibensofuraanid.

5.6. Välisõhku väljutatavate saasteainete loetelu ja nende taotletavad heitkogused aastas

CAS nr	Nimetus	Heitkogus aastas	
		Kogus	Mõõtühik
10102-44-0	Lämmastikdioksiid	0.084	t
630-08-0	Süsinikmonooksiid	0.077	t
PM-sum	Osakesed	2.291	t
PM10	Peened osakesed (PM10)	1.065	t
PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	0.137	t

6.1. Maavara kaevandamine

Maardlad

Maardla ja mäeeraldis

Jrk nr	1.
Mäeeraldise olek	olemasoleva muutmine
Registrikaardi nr	832
Maardla nimetus	Sutlema
Maardla osa nimetus	
Maardla põhimaavara	lubjakivi
Mäeeraldise nimetus	Sutlema III lubjakivikarjäär
Mäeeraldisel on teenindusmaa	Jah
Mäeeraldise ruumikuju	Ruumikuju: 1 lahustükk.
Teenindusmaa ruumikuju	Ruumikuju: 1 lahustükk.
Mäeeraldise pindala (ha)	57.97
Käitise ehk mäeeraldise teenindusmaa pindala (ha)	66.18
Kaevandatava katendi kogus (tuh m³)	1 178
Kaevandatava mulla kogus (tuh m³)	128
Kaevandatud maavara kasutamise otstarve	täitepinnas, ehituskillustik
Minimaalne tootmismahd aastas	
Keskmine tootmismahd aastas	210

Plokid

Nimetus	Kasutusala	Liik	Varu		
			Kogus	Ühik	Kuupäev
4 plokk	1206 - täitekruss	aT - aktiivne tarbevaru	1 087	tuh m³	30.09.2021
9 plokk	0807 - madalamargiline ehituslubjakivi	aT - aktiivne tarbevaru	5 172	tuh m³	30.09.2021

Tegevusala andmed

Jrk nr	Kasutusala	Maksimaalne aastane tootmismahd		Kaevandatav varu	
		Kogus	Ühik	Kogus	Ühik
1.	1206 - täitekruss		tuh m³	1 072	tuh m³
2.	0807 - madalamargiline ehituslubjakivi		tuh m³	5 102	tuh m³

Geoloogilised uuringud

Jrk nr	1.
Geoloogilise uuringu loa omaja	KIIRKANDUR AS
Geoloogilise uuringu loa registreerimise number	Rapm-026
Geoloogilise uuringu loa kehtivuse aeg	01.12.2007
Geoloogilise uuringu aruande nimetus	R. Sinisalu, T.Tuuling. Rapla maakonna Sutlema uuringuala lubjakivi geoloogilise uuringu aruanne (varu seisuga 01.01.2007)
Geoloogiafondi number	7878
Maavaravaru arvele võtmise otsuse number	KKM käskkiri nr 1106
Maavaravaru arvele võtmise otsuse kuupäev	08.10.2007
Jrk nr	2.
Geoloogilise uuringu loa omaja	-
Geoloogilise uuringu loa registreerimise number	-
Geoloogilise uuringu loa kehtivuse aeg	01.01.1900
Geoloogilise uuringu aruande nimetus	Sutlema lubjakivimaardla maavara kvaliteedi ümberhindamise seletuskiri (varu seisuga 30.09.2021) (Tuuling, 2021)
Geoloogiafondi number	9542
Maavaravaru arvele võtmise otsuse number	Maa-ameti korraldus nr 1-17/21/3175
Maavaravaru arvele võtmise otsuse kuupäev	29.12.2021

Kaevandatud maa korrastamine

Kaevandatud maa kasutamise otstarve	metsamaa
-------------------------------------	----------

6.2. Graafilised lisad ja lisadokumendid

Graafilised lisad

Markseidermõõdistamine	Lisa 8: Sutlema_III_2026_1.asice
Keskkonnaloa mäeeraldise plaan	Lisa 9: 1Maeeraldise_plaan.pdf
Keskkonnaloa geoloogilised läbilõiked	Lisa 10: 2Geoloogilised_labiloiked.pdf
Keskkonnaloa korrastatud maa plaan	Lisa 11: 3Korrastatud_ala_plaan.pdf

Lisadokumendid

Taotluse juurde käiv seletuskiri	Lisa 12: Sutlema_III_kaev.loa_seletuskiri.pdf
Maavara arvele võtmise dokumendi ära kiri	Lisa 13: Rapla_maakonnas_asuva_Sutlema_lubjakivimaardla_registrikande_muutmine.asice
GIS ja CAD failid	Lisa 14: isojooned_lamam.dgn Lisa 15: piir_teenindusmaa.dgn Lisa 16: piir_maeeraldis.dgn Lisa 17: isojooned_maapind.dgn

7. Teave keskkonnamõju hindamise eelhinnangu andmiseks

Tegevuse täpsustus, füüsilised näitajad ning asjakohasel juhul lammutustööde kirjeldus	Vastav teave on esitatud taotluse seletuskirjas ja KMH aruandes.
Tegevuse asukoha ja eeldatava mõjuala kirjeldus	Tegevusega kaasnevad keskkonnahäiringud on väljatoodud varasemas kaevandamisloa taotluse seletuskirjas ja keskkonnamõju on hinnatud ning Sutlema III lubjakivikarjääri KMH aruanne on heaks kiidetud Keskkonnaamet 17.08.2011 kirjaga nr HJR 6-7/11/6443-7. Sutlema I ja II mäeeraldistel tegevus väheneb või kaob proportsionaalselt Sutlema III peal suurenemisega, seetõttu pole koosmõju ümbritsevate heiteallikatega arvestatud.
Tegevusega oluliselt mõjutatavate keskkonnanelementide kirjeldus	Vastav teave on esitatud taotluse seletuskirjas ja KMH aruandes.
Teave kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju kohta	Vastav teave on esitatud taotluse seletuskirjas, vormides 5.4.12, 5.4.16, 5.4.17 ja KMH aruandes.
Kavandatava tegevuse erisused ja meetmed	Vastav teave on esitatud taotluses, taotluse seletuskirjas ja KMH aruandes.
Muu eelhinnangu info	Lisa 18: EGF8317_kd_001_nr_001_aruanne.pdf

8. Taotluse lisad

Nimetus	Manus
Seisukoht piirinaabri kirjale	Lisa 19: Seisukoha_edastamine.asice